

ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ានដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស ថ្កោលទោសរបបលោក ហ៊ុន សែន ចំពោះដីកាចាប់ខ្លួន មេដឹកនាំបក្សប្រឆាំង ជួប

កង្វល់អំពីបោះឆ្នោតនៅកម្ពុជា ត្រូវបានក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ាន ដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស ហៅកាត់ថា APHR លើកឡើងចំពោះរដ្ឋមន្ត្រី
ការបរទេសម៉ាឡេស៊ី នៅក្នុងវេទិកាសភាម៉ាឡេស៊ី នៅថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧។ រូបពីគេហទំព័រ APHR

ដោយ ទីន ហ្សាការីយ៉ា RFA 2019-03-20

ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ាន ដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស ហៅកាត់ថា (APHR) ថ្កោលទោសរបបក្រុងភ្នំពេញ ចំពោះដីកាចាប់ខ្លួន
មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់គណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ ទាំង ៨នាក់ ហើយក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ាននេះ បានទាមទារឲ្យរបបក្រុង
ភ្នំពេញទម្លាក់ចោលការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌជាបន្ទាន់វិញ។

ទោះបីយ៉ាងណាអ្នកនាំពាក្យក្រសួងយុត្តិធម៌អះអាងថា តុលាការចោទប្រកាន់ និងចេញដីកាចាប់ខ្លួននេះ គឺធ្វើឡើង
ដោយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។

ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ានដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស ចាត់ទុកជីកាតុលាការចាប់ខ្លួនអ្នកស្រី មូរ សុខហួរ ជាសមាជិក
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់ខ្លួន និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់គណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ ៧រូបផ្សេងទៀត ចោទប្រកាន់ពីបទក្បត់ជាតិនោះ
គឺជាការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌមានចរិតនយោបាយ និងគ្មានមូលដ្ឋាន។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ាននៅថ្ងៃទី១៩មីនា បញ្ជាក់ថា គណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ គឺជាគណបក្សប្រឆាំង
ដ៏សំខាន់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក៏ប៉ុន្តែត្រូវបានរបបក្រុងភ្នំពេញបានធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងរំខានគណបក្សប្រឆាំងម្តងហើយ
ម្តងទៀត តាមរយៈការរំលាយគណបក្សនេះ នៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ និងការដកហូតយកអាសនៈសភាទាំង៥៥ រួម
ទាំងទាំងអាសនៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជាង ៥ពាន់នាក់ផ្សេងទៀត។ ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ានដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស
អំពាវនាវឲ្យរបបក្រុងភ្នំពេញទម្លាក់បទចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌលើមនុស្សទាំង ៨នាក់ ដែលកំពុងភៀសខ្លួននៅក្រៅ
ប្រទេសជាបន្ទាន់។

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនមនុស្សទាំង៨នាក់ចោទប្រកាន់ ពីបទ រួមគំនិតក្បត់ និងញុះញង់
ឲ្យប្រព្រឹត្តិបទឧក្រិដ្ឋជាអាទិ រួមមាន លោក សម រង្ស៊ី ប្រធានស្តីទីគណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ អ្នកស្រី មូរ សុខហួរ លោក
អេង ថៃអាំង អនុប្រធានគណបក្ស លោក ហូ វ៉ាន់ លោក ឡុង រី លោក អ៊ូ ច័ន្ទវិទ្ធិ និងលោក តុ វ៉ាន់ចាន់ ជាតំណាងរាស្ត្រ។

អ្នកនាំពាក្យក្រសួងយុត្តិធម៌ លោក ជិន ម៉ាលីន បានឆ្លើយតបថា តុលាការចេញដីកានេះ គឺជាយន្តការអនុវត្តច្បាប់
ដោយផ្អែកលើការស៊ើបអង្កេតច្បាស់លាស់របស់តុលាការ មុននឹងសម្រេចចេញដីកាចាប់ខ្លួនមន្ត្រីបក្សប្រឆាំងនេះ៖ «ការ
ចេញដីកានេះ គឺជាយន្តការអនុវត្តច្បាប់សុទ្ធសាធនៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ព្រោះផ្អែកលើមូលដ្ឋានលើការស្រាវជ្រាវ
និងការស៊ើបអង្កេតច្បាស់លាស់ ហើយការចោទប្រកាន់ថា ជារឿងនយោបាយនេះ ជារឿងមិនត្រឹមត្រូវទៀត ផ្ទុយទៅវិញ
ទេ សមាជិកសភាអាស៊ាននេះទេ ដែលចោទប្រកាន់ជាលក្ខណៈនយោបាយនោះ ព្រោះក្រុមនេះជាក្រុមប្រឆាំងមួយក្តាប់
តូច»។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី មន្ត្រីឃ្នាំមើលការបោះឆ្នោតនៃអង្គការខុមហ្វ្រែល Comfrel លោក កន សាវ៉ាង្ស មានប្រសាសន៍ថា
រដ្ឋាភិបាលចេញដីកាចាប់ខ្លួនមេដឹកនាំគណបក្សប្រឆាំងបន្ថែមទៀតនេះ គឺកាន់តែជំរុញឲ្យស្ថានភាពនយោបាយកាន់
តែអាក្រក់ នៅខណៈសហភាពអឺរ៉ុបបានដាក់លក្ខខណ្ឌ និងជំរុញឲ្យស្ថារលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យវិញ ដើម្បីជៀសផុតពីការ
ផ្តាច់ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធនោះ។ លោកបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងដំណើរស៊ើបអង្កេតរបស់ក្រុមមន្ត្រីសហភាពអឺរ៉ុបមកស្វែងរកការ
ពិតនៅកម្ពុជានេះ រដ្ឋាភិបាលគួរតែបន្តនូវវិធាននយោបាយ ដើម្បីស្ថារលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យឡើងវិញ៖ «វាជាការអនុវត្ត
ច្បាប់មួយ តែសម្រាប់ខ្ញុំវិញរដ្ឋាភិបាលគួរតែពិចារណា ចំពោះការព្រួយបារម្ភរបស់សហភាពអឺរ៉ុប ហើយរដ្ឋាភិបាលត្រូវ
ពិចារណាចំពោះសិទ្ធិគណបក្សនយោបាយ និងសិទ្ធិមនុស្ស»។

ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ានដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស ហៅកាត់ថា APHR កាលពីថ្ងៃទី១១មីនា ក៏ជំរុញគណៈកម្មការអឺរ៉ុបនៅក្នុង ការដំណើរការស្វែងរកការពិតនៅកម្ពុជា ត្រូវប្រើប្រាស់គ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ដែលខ្លួនមាន រួមទាំងការដកហូតប្រព័ន្ធ អនុគ្រោះពន្ធ EBA ដើម្បីដាក់សម្ពាធមកលើរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យរបបនេះលុបចោលរាល់ការរឹតត្បិតលើសិទ្ធិ ពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។ សមាជិកសភាអាស៊ាន បញ្ជាក់ថា ការដាក់សម្ពាធនេះ គឺដើម្បីទាមទារឱ្យគណបក្ស សង្គ្រោះជាតិរស់ឡើងវិញ ការផ្តល់សិទ្ធិធ្វើនយោបាយឡើងវិញដល់មន្ត្រីគណបក្សនេះ អនុញ្ញាតឱ្យមានការបោះឆ្នោត ដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ និងការដោះលែងប្រធានគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ លោក កឹម សុខា ឱ្យមានសេរីភាព ឡើងវិញជាបន្ទាន់ និងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ។

អ្នកវិភាគនយោបាយ លោក កឹម សុខា អះអាងថា របបក្រុងភ្នំពេញកំពុងតែរងសម្ពាធខ្លាំងពីសហគមន៍អន្តរជាតិ ដូច្នោះ ហើយទើបរបបនេះ ទ័លច្រក ហើយប្រើយុទ្ធសាស្ត្របំបែកបំបាក់គណបក្សប្រឆាំង ដោយមិនខ្វល់អំពីសិទ្ធិមនុស្ស និង ប្រជាធិបតេយ្យ។ លោក បន្ថែមថារបបលោក ហ៊ុន សែន ប្រើយុទ្ធសាស្ត្រជំរុញឲ្យមន្ត្រីបក្សប្រឆាំងមួយចំនួនសុំសិទ្ធិ នយោបាយវិញ នៅស្របពេលរបបនេះ បានចេញដីកាចាប់ខ្លួនមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់គណបក្សប្រឆាំង ៨រូបនេះ៖ «លោក ហ៊ុន សែន រៀបយុទ្ធសាស្ត្រថ្មី នឹងឲ្យលោក កឹម សុខា ចេញពីពន្ធនាគារឆាប់ៗ ខាងមុខ ហើយរារាំងតាមដីការបស់តុលាការមិន ឲ្យអ្នកទាំង ៨រូប រួមទាំងលោក សម រង្ស៊ី វិលចូលស្រុកបាន នៅពេលនោះ លោក កឹម សុខា ពិបាកនឹងប្រកាសថា កឹម សុខា សម រង្ស៊ី និងលោក កឹម សុខា ជាមនុស្សតែមួយ ដោយសារតែមានចំណងច្បាប់មួយដែលចែងថា អ្នកមានទោស ទណ្ឌគណបក្សនយោបាយមិនអាចជាប់ពាក់ព័ន្ធបាន តែខ្ញុំមិនជឿថា លោក កឹម សុខា នឹងលេងតាមល្បែងលោក ហ៊ុន សែន នេះទេ»។

ក្រុមសមាជិកសភាអាស៊ានដើម្បីសិទ្ធិមនុស្សសម្តែងការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះការដួលរំលំប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា និងការខំប្រឹងប្រែងរបស់អាជ្ញាធររបបក្រុងភ្នំពេញ ដើម្បីរំខាន និងការតាមចាប់ខ្លួនមន្ត្រីបក្សប្រឆាំងនេះ។ ជាថ្មីម្តងទៀត សមាជិកសភាអាស៊ាន ទទួលបានរបបក្រុងភ្នំពេញ ត្រូវតែផ្តល់នីតិសម្បទាជូនគណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ និងផ្តល់តំណែងដល់ សមាជិកជាប់ឆ្នោតរបស់គណបក្សប្រឆាំងវិញទាំងអស់ជាបន្ទាន់ រាប់ចាប់ពីមន្ត្រីថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដល់ថ្នាក់ជាតិ និងត្រូវបើក ឲ្យមានការបោះឆ្នោតឡើងវិញដោយសេរី យុត្តិធម៌ និងគួរឲ្យទុកចិត្តបាន។